

fatningens Grænser. Men at forhindre Muligheden af, at noget saadant overhovedet kan ske, tror jeg ligger uden for menneskelig Maagt. Selv om vi kunne afstære denne Mulighed paa Bevillingsvæsenets Omraade, vilde ethvert af Tingene kunne gøre det i andre Henseender. Det staar f. Eks. et Flertal inden for ethvert af Tingene frit for at lade være at møde paa Rigsdagen, saaledes at det paaagældende Ting end ikke bliver i Stand til at konstituere sig, og overhovedet slet ikke kan arbejde. Spørger man: Hvad sker der saa, da maa jeg svare: Ja, det ved jeg virkelig ikke. Hvad der vil ske, naar vi kastes uden for Forfatningen, kan jeg ikke vide. Men man maa fornuftigvis gaa ud fra, at de lovgivende Faktorer ville arbejde med Forfatningen saaledes, at den overhovedet kan bruges. Og medens Landstinget i 1885 trøstede sig med at have en foreløbig Finanslov at falde tilbage paa, hvilken i øvrigt, til Trods for, at dens Lovlighed ikke kan anerkendes, dog ogsaa kunde tænkes brugt saaledes, at intet af Tingenes Ret i Realiteten derved blev krænket, vil denne Udvej være afftaaren, naar den foreløbige Finanslov endelig og uigenkaldelig under alle Faktors Tilslutning umuliggøres. Jeg er derfor overtydet om, at praktisk set vil den her foreslaaede Affattelse af § 48 og den Affattelse, som var foreslaaet af Grundlovsudvalget i Fjor, komme ud paa det samme. Jeg tror ikke, at det Tilfælde vil komme til at foreligge, at en midlertidig Bevillingslov bliver nægtet. Enten man da benytter den ene eller den anden Form for at udtrykke dette, at i Mangel af en endelig Finanslov skal en midlertidig Bevilling af dette bestemte Omfang være gældende, kan jeg ikke se har nogen afgørende Betydning.

Jeg kommer endelig til § 49. Den højtærede Konseilspræsident bemærkede, at han maatte anse det for en Redaktionsfejl, at der staar „vedtagen af Rigsdagen“ i Stedet for „vedtagen af Rigsdagen og stadfæstet af Kongen“. Jeg skal dertil svare, at det er i alle Tilfælde det, der har været Meningen; men der staar jo ogsaa: „Forinden Finansloven er vedtagen af Rigsdagen“, der staar ikke: „Forinden Finanslovforslaget er vedtaget“, og da Finanslovforslaget jo ikke bliver til Lov ved at vedtages af Rigsdagen, ligger deri, at det ogsaa maa være stadfæstet af Kongen. Men denne Tilføjeelse kan selvfølgelig med Lethed gøres, hvis der lægges Vægt paa det. Det ærede Medlem for Møen (Bojsen) gjorde den Bemærkning, at han fandt, at det var urimeligt at ville

afværge den Fortolkning, at Ordet „vedtagen“ kunde betyde noget andet end „vedtagen af Rigsdagen“. Han fandt, som han udtrykte sig, denne Fortolkning saa suurrig, at han egentlig ogsaa fandt det suurrigt, at man vilde forebygge en saadan Fortolkning for Fremtiden. Men jeg ved dog ikke, om det ikke netop er paa de Punkter, hvor der har været gjort forkerte Udlægninger af Grundloven gældende, at man bør søge at afværge selv den sidste Mulighed for, at slikt kan gentages. Den virkelige, kort udtrykte Mening af § 49 er overhovedet kun den, at hverken en Finanslov eller en Tillægsbevillingslov eller en midlertidig Bevillingslov kan udstedes som foreløbig. Det er det, man tilsligter at sige. Det ærede Medlem for Møen føjede hertil yderligere den Bemærkning, at det overhovedet slet ikke var Fortolkningerne, som havde været det afgørende for Højre i Grundlovsstriden. Det afgørende var tværtimod den Betragtning, at „Nød bryder alle Love“; altsaa det ærede Medlem har den Opfattelse, at Højre var vel vidende, at der skete et Brud paa Grundloven, men fandt, at der var en Nødstilstand til Stede, som gjorde et saadant Brud paa Loven berettiget. Jeg maa dog dertil gøre opmærksom paa, at ikke længere tilbage end Finanslovens 1ste Behandling tilbagevisle Medlemmer af Højre med megen Indignation enhver Tanke om, at man kunde anvende Ordet Grundlovsbrud om det, der er slet siden 1885. Saa meget mindre antager jeg, at de ville være tilfredse med, at det gøres gældende, at det endogaa var bevidst Grundlovsbrud, at de have brudt Grundloven, vel vidende, at det var et Brud paa Loven, om end et Brud paa Loven, som menies berettiget eller forsvarligt som Nødværge. Men hvorom alting er, over for den Haardnakkethed, hvormed de urimeligste Fortolkninger ere blevne gjort gældende, er det sandelig ikke af Vejen, at vi, naar vi en Gang naa til at skrive de fornødne Bestemmelser ind i Grundloven, da ogsaa udtrykkelig afværge enhver Mulighed for, at sliige Paastande kunne gøres gældende paa ny. Dermed er der selvfølgelig intet som helst sagt om, hvorvidt Venstre eller et Venstreministerium, saafremt der ingen Grundlovsforandring sker, skulde kunne anse sig for afftaaret fra muligvis at gribe til de samme Midler, som Højreministeriet i sin Tid greb til. Det ærede Medlem for Møen (Bojsen) mener, at det vilde være ganske umuligt, at et Venstreministerium skulde finde paa at udstede provisoriske Finanslove. Ja, jeg for mit Vedkommende antager heller ikke, at noget saadant vil komme til at foreligge. Men naar